

"מפרי הארץ"

"פרשת במדבר"

"ובשם אלקינו נדגול"

"איש על־דגלו באותו לבית אבותם יזנו בני ישראל מנזר סביב לאהל־מועד יזנו"

חזקוני: על דגלו באתת בדגלים היה כתוב אותיות של שמות האבות וכיצד היו כתובות בדגל ראובן היה כתוב אי"י בשני בצ"ע בשלישי רח"ק ברביעי מק"ב. ראשונות שבתיות הם אברם השניות יצחק השלישית יעקב, והענן היה מסך על ישראל כמין ה"א דאברהם. ד"א באתת לבית אבתם צורת אדם בדגל ראובן צבוע בצבע אדם הקבועה בחשן לשמו סימן לדודאים שמצא שהם כצורת אדם. צורת אריה בדגל יהודה שנקרא אריה צבוע בצבע נפר. צורת שור בדגל אפרים שאביו נקרא שור צבוע בצבע שוהם. צורת נשר בדגל דן צבוע בצבע לשם והמשכן בנתיים רמז לחיות הקודש המרובעות לכסא הכבוד ומהם למדו המלכות להיות להם מפות מצויירות במיני צבעים.

כלי יקר: איש על דגלו באותות לבית אבותם. מצינו בכמה מדרשים המגדילים מאד ענין הדגלים ודרשו עליהם פסוק ובשם אלהינו נדגול שבשעת מתן תורה ראו ישראל את המלאכים דגלים דגלים ונתאו להיות דגלים כמותם ובפסוק מי זאת הנשקפה כמו שחר, דרשו שהיו האומות מסתכלין במעלתן של ישראל והיו תמהים וכו' ואומרים שובי שובי השולמית, הדבק בנו ובא אצלנו ונעשה ממך דוכסים והגמונים וישראל משיבין מה תחזו בשולמית כמחולת המחנים. רצה לומר מה גדולה אתם נותנים לנו שמא גדולה אתם יכולין לתת לנו כמו שנתן אלהינו דגל מחנה יהודה מזרחה וגו'. וכל משכיל יפלא בעיניו מה קול המולה זו, ומדוע קול הקריה הומה על זה, ומה יקר וגדולה נעשה בישראל עד אשר התאו להם כל כך.

והקרוב אלי לומר בזה שעיקר חשקם של ישראל היה להראות לכל העמים כי שם ה' נקרא עליהם ויראו מהם, ועל ידי זה ישאו דגל הרוממות והנצחון בכל ארבע רוחות העולם כי על ידי שהם מסובבים בכל ארבע רוחות והשכינה והארון באמצע תל שהכל פונין אליו, יראו כל העמים כי ילכו בשם ה' וזה האות אשר אליו יישירו עיני כל השוכנים בעיגול סביב, כמו שאמרו חז"ל (תענית לא א) לעתיד יעשה הקדוש ברוך הוא לצדיקים מחול בגן עדן וכבודו יתברך באמצע שנאמר (ויקרא כו יב) והתהלכתי בתוכם, כי כל הפניות שהצדיקים פונין הכל הוא מול פני השכינה וכן בעולם הזה. וזה אות הדגל כי הוא סימן הנצחון במלחמה ודגל זה הוא בשם ה' כי לא בחרבם ירשו ארץ כי בשם ה', וכן המלאכים על ידי שהם סובבים כסא כבודו יתברך מוראם על כל הנמצאים כמו שנאמר (שיר השירים ו י) איומה כנדגלות, כי על ידי סיבוב זה תהיה מוראם על כל האומות כמו המלאכים שהכל יראים מהם, ועל דגלים אלו הובטח יעקב שנאמר בו (בראשית כח יד) ופרצת ימה וגו'. לכך נאמר איש על דגלו באותות, היינו באותות שמסר להם אביהם יעקב וכו' כי במראה נראה אליו ענין הדגלים בפסוק ופרצת ימה וגו'. לכך מתחיל המזמור (תהלים כ ב - ו) ישגבך שם אלהי יעקב וגו', ועל זה אמר ובשם אלהינו נדגול, לישא דגל הרוממות והנצחון בכל ארבע רוחות בשם אלהינו. לכך אמרו מה תחזו בשולמית וגו', כי נצחון שלכם הוא נצחון אנושי וכל זה אינו שוה למחולת המחנים המורה על נצחון אלהי, כי המה כרעו ונפלו, כי הדבר בספק אם מנצחים ואנחנו קמנו ונתעודד, כי בודאי נוצחים כל הלוחמים בשם ה', ועוד שהעיקר חסר אצליכם דהיינו מראה כבוד ה' הוא האות אשר אליו יישירו כל השוכנים סביב המרכז לכך נאמר באותות כדי להיות להם השכינה אות אשר נגדו יישירו עפעפיהם.

מלבי"ם: איש על דגלו באותו לבית אבותם, ר"ל שכל אחד היה לו דגל מיוחד וכל דגל היה לו אות מיוחד מתיחס לבית אבותם כמו שפי' המפ' שיהודה הי"ל על דגלו צורת אריה ועל דגל ראובן צורת אדם ולאפרים שור ולדן נשר והיה דוגמת ארבע חיות שבמרכבה, והיה בכל דגל שלשה שבטים וכל שבט היה לו דגל מיוחד מתיחס אל אבני החשן כמ"ש בתרגום יונתן, ומתיחס אל י"ב מזלות בעולם הגלגלים וי"ב מחנות מלאכים בעולם המלאכים וכן למעלה למעלה, וכ"ז מתיחס לבית אבותם שכל שבט י"ל מעון מיוחד בעליונים, עוד צוה שיחנו מנגד לאהל מועד רחוק מיל ושיהיו סביב לא"מ עד שאהל מועד ששם יעידת השכינה היה כדוגמת הלב והשבטים כדוגמת הגוף המקיף רוח חיים השוכן באמצע.

העמק דבר: באתת לבית אבותם. אלו היה כתיב על דגלו לבית אבותם, משמעו גם כן שהיה לכל שבט צורה השייך לו, כמו לראובן דודאים וליהודה אריה וכדומה, והיה דגל כל שבט מצויר לפי שבטו, ואם כן היה במשמעות בית אבותם היינו שבטי ישראל, כפירוש הראשון בסימן א' מקרא ב', אבל לשון לאתת משמע עוד כונה, דכל שבט היה לו כמה בתי אבות, וכל בית אב היה לו דגל בפני עצמו קטן באותה צורה של דגל הגדול מכל השבט, אך היה כל בית אב רשום עליו א' ב' ג' ופירושו כמו במקרא ד' שם, והיינו באותות לבית אבותם כל בית אב אות שלו.

"זוט שלבת"

"מפרי הארץ"

הלכה

אורז זויים

א' האם מותר להסתפר לאחר ל"ג בעומר?

תשובה: למי שנוהג איסור מאחרי פסח מותר לבני עדה"מ מל"ד ויש שנהגו עד שלושת ימי הגבלה. (עיין בסימן תצ"ג)

ב' האם מותר לעשות חתונות לאחר ל"ג בעומר?

תשובה: בני אשכנז מחמירים עד ר"ח ויש שנהגו איסור גם בשירים ובני עה"מ מקילים מל"ד. (עיין בסימן תצ"ג)

יורה דעה

א' אכל חלב האם יכול לאכול בשר מיד?

תשובה: צריך קינוח והדחה ובשר עוף מעיקר הדין לא צריך ויש שהחמירו גם בעוף. (עיין בסימן פ"ט)

ב' האם גם באותה סעודה?

תשובה: ע"פ הזהר אסור באותה סעודה ובשבועות במ"ב מבואר להקל בזה. (עיין בסימן תצ"ד)

אבן העזר

א' האם צריך להקנות הקולמוס לבעל קודם כתיבת הגט?

תשובה: לכתחילה צריך. (עיין סימן ק"כ)

ב' האם צריך להקנות הניר לבעל קודם כתיבה?

תשובה: צריך להק' ובדיעבד יעשה שאלת חכם. (עיין סימן ק"כ)

חושן משפט

א' נתן כסף למישהו ע"ד שהשדה תיקנה למישהו אחר האם מועיל?

תשובה: מועיל מדין ע"כ. (עיין סימן ק"צ)

ב' אמר המוכר תשלם כסף לפלוני בעד השדה?

תשובה: מועיל מדין ערב. (עיין סימן ק"צ)

"עזרה ושבחה"

נועם אלימלך: [במדבר פרשת במדבר ד"ה או יאמר] או יאמר וידבר ד' אל משה במדבר סיני כו' (א, א): נראה דהתורה מלמדת לאדם שיתנהג עצמו, כי להיות שהתורה ניתנה בסיני למען ילמד אדם להיות תמיד מוכנע גדול ונבזה בעיניו כדרך שעשה השם יתברך ברוך הוא שמאס בהרים הגבוהים ובחר בהר סיני הנמוך מכולם: וזהו במדבר סיני: רק לזה צריך האדם שלא יתעצב מחמת גודל הכנעה יפול בעצבות וזה הוא מניעה גדולה מעבודת הבורא יתברך לכן הזהירה תורה עליו שיראה להיות תמיד בשמחה, כי אין השכינה שורה מתוך עצבות: וזהו באהל מועד, פירוש שיכניס עצמו לאהל של מועד הוא לשון שמחה, כי מועד היא לשון יום טוב.

באחד לחדש השני: פירוש ואם יאמר האדם ואיך אוכל לשמוח כיון שהרבתי לפשוע ולזה אמרה תורה אף על פי כן יראה לעשות תשובה בשמחה ויתחזק עצמו לאמר הרי אני כאלו נולדתי היום וזה ולא אשוב עוד לכסלה וזה נקרא חידוש שנתחדש כבריה חדשה: וזהו באחד לחדש השני, כי האדם הזה הוא נתחדש ב' פעמים האחד ביום שנולד, והשני ביום שעושה התשובה ונתכפר לו: בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים: גם כן על הדרך זה, כי השם יתברך ברוך הוא הוציאנו ממצרים הם הקליפות גדולות מ"ט שערי טומאה* ותמיד כשאדם עושה תשובה על חטאיו הוא יוצא מהקליפה אל הקדושה ונקרא גם כן יציאת מצרים* וזה נקרא בשנה השנית, כי העולם נקרא שנה כנזכר בספר יצירה לומר שגם בשנה השנית פירוש בעולם עכשיו גם כן יש יציאת מצרים שנית, והיינו בשעה שעושה אדם תשובה כנ"ל והבן.

”מפרי הארץ”

סיבון ל”ז

בעניין: מי הם החייבין בתפילין והפטורים.

ז: כשהגיע זמן תפילה ותפילין האם מותר להתחיל לעסוק במצווה אחרת התחיל באיסור האם נפטר מתפילין?

תשובה: אסור להתחיל ואם התחיל באיסור פטור.

ח: העוסק בתורה האם חייב ומ”ט ומ”ה בגמ’ והאם מותר להפסיק ולהניח וכשהניחם מקודם האם מותר להוריד ולהניח?

תשובה: פטור היינו שאי”צ להפסיק מלימודו כדי להניחם וי”א דווקא תורה שבכתב ומותר להפסיק ולהניח וכשהניח מקודם אסור להורידם והעולם נוהגים להקל.

ט: חליצת תפילין בפני רבו מה הטעם בסתם מה הטעם בסמוך לחשכה ומה הנפקא מינה ביניהם?

תשובה: לא יחלוץ בפני רבו המובהק כי זלזול הוא כשמגלה ראשו בפניו וסמוך לחשכה אסור שמראה שמראה הלכה בפניו שהגיע הזמן לחלוץ ונ”מ שסמוך לחשכה אפי’ מטה עצמו לצד אסור לחלוץ קודם רבו.

י: מזוזה ותפילין מי קודם ומדוע?

תשובה: קודם תפילין שהוא מצווה שבגופו וקדושתם למעלה מקדושת מזוזה וזמן הזה שמניחים רק בקר”ש ובתפילה מזוזה קודמת כי יכול לשאול תפילין מאחריים.

א: האם חייב בתפילין ומדוע - חולה שאין לו צער חולה שיש לו צער חולה מעיים?

תשובה: חולה שאין לו צער חייב יש לו צער פטור משום היסח הדעת חולה מעיים פטור דתפילין בעי גוף נקי.

ב: מ”ה נשים עבדים מנודה ומצורע?

תשובה: נשים ועבדים פטורים מנודה ומצורע לשו”ע אסורים ולאחרונים חייבים לפמ”ג יניחו בלי ברכה ולגר”א יברכו.

ג: האם בהנ”ל מותר להחמיר על עצמם?

תשובה: חולה מותר חולה מעיים אסור נשים אסורות ועבדים מחלוקת.

ד: מ”ה חתן ושושבינו ומדוע לשו”ע ולמעשה?

תשובה: לשו”ע פטור משום דשכיח שכרות וקלות ראש ולתשובת הרמ”א חייבים וכן התפשט המנהג.

ה: עוסק במצווה פטור מהמצווה ומ”ה שהמצווה הב’ יותר גדולה ומ”ה שיכול לקיים שניהם ע”י טורח?

תשובה: פטור.

ו: האם נחשב עוסק במצווה כשמניח תפילין וכשהתפילין מונחות עליו כששוטח אבידה וכשנח באמצע המצווה כשמוכר תפילין וכשכותב תפילין וכשהולך להקביל פני רבו?

תשובה: פטור דווקא כשעושה פעולה של מצווה או כשצריך לנוח באמצע ומוכר וכותב תפילין אם א”א לקונים להמתין פטור וכשהולך לרבו פטור.

בנשיאות מרן הגרש”א שטרן שליט”א

רח’ הרב קוק 1 בני ברק 0533107467

kolmoshasofer@gmail.com

mprihaaretz@gmail.com

"מפרי הארץ"

"בית הוועד" מזהר משה שינפולד שליט"א

"גדר האיסור בפת חלבי"

טיגן כמות "מרובה" של בצל במחבת בשרית (אפילו אינה בת יומא) ע"מ לחלק את הבצל לכמויות קטנות ולהקפיאם לזמן ארוך, האם הבצלים נכללים בכלל הגזירה שמא ישכח שהבצל בשרי, ויערבו בתבשיל חלבי, או שכל הגזירה הייתה רק בעיסה ולא בשאר דברים?

פסטה מוקרמת בחלב האם נכללת בכלל הגזירה? וכן בלינצס שהבליה מעורבת בחלב האם נכללת בכלל הגזירה?

תשובה: כתב הט"ז סק"א מדוכה שדכים בה בשמים (שינודנים כחריף) ומשתמשים בבשרים הן בבשר הן בחלב, ופעם אחת נעשתה המדוכה בשרית אסור להשתמש בהם במדוכה לא לבשר ולא לחלב עכ"ל.

ומבואר בט"ז שמדוכה שדרכה לדרך בו בשמים ופולפלים שהם חריפים, לאחר שנהפכה המדוכה לבשרית, בכל מקרה שמשמשם בחריף לא שייך בו היתר של נ"ט בר נ"ט ולא נותן טעם לפגם, אסור להשתמש במדוכה לא לבשר ולא לחלב.

ומבואר בט"ז שהגזירה לא נאמרה רק על לחם, אלא האיסור נאמר בכל דבר ואפילו בכלי גזרו כל שיש בו חשש מכשול. הפרי חדש (סק"א) כתב שבמדוכה חז"ל לא ראו צורך לגזור, דבכלים בדרך כלל רגילים לייחד כלי מיוחד לבשר וכלי מיוחד לחלב, אע"פ שבתחילה לא ייחד אותה לבשר או לחלב, כיון שהשתמש בה פעם אחת לבשר שוב לא יבוא לידי מכשול, משא"כ בלחם א"א לקבוע לחם למאכל מסוים, דלעולם ימשיך לאכול לחם גם עם בשר וגם עם חלב, ואינו דומה לכלי שהוא דבר קבוע, וכיון שנהפך לבשר לא יבוא לטעות בו עכ"ל.

ועיין בחו"ד (חיודשים סק"א) שהעתיק את הפר"ח וכתב שכן דעת המנחת יעקב דדוקא בפת גזרו ולא מיני אוללים, וכתב שכן עיקר, ועיין עוד (בפמ"ג שפ"ד א) שכתב שבלחם גזרו "דעל הלחם יחיייה האדם".

והנה ברמ"א כתב ולכן נוהגין ללוש פת עם חלב בחג השבועות, גם בשומן לכבוד שבת, כי כל זה מחשב כדבר מועט, גם כי צורתן משונה משאר פת. וכ"ש פלאד"ן או פשטיד"א עכ"ל ומבואר ברמ"א שהאיסור כולל בתוכו גם פשטיד"א למרות שהיא לא פת, ויש ליישב שלדעת האחרונים הנ"ל הגזירה בפת כוללת בתוכה כל מיני פת, גם פת הבאה בכיסנים.

אלא שיש לדון בבלינצס שהבליה נעשית עם חלב האם נכללת בכלל הגזירה, ויסוד הספק האם בכלל הגזירה רק פת הבאה בכיסנים **שקובעים עליה סעודה**, ופשט"א נכללת בכלל הגזירה דבדרך כלל פשטיד"א נעשית עם בצק שקובעים עליהם סעודה, או שכללו בכלל הגזירה כל מיני מזונות, ובלינצס ברכתו מזונות, והגאון הרב לובין שליט"א אמר שצ"ע למעשה, דלא ידוע לנו על איזה סוג פשטיד"א הרמ"א אמר את דברו, ולא התפרש בפוסקים התנאי של קביעות סעודה וצ"ע.

ואותו ספק יש להסתפק בפסטה מוקרמת, שברכתה מזונות, אך אין בה קביעות סעודה (כמבואר בסימן קס"ח יד) האם נכללת בכלל הגזירה, אלא שבדרך כלל אינה נוגע למעשה, דינכר בפסטה שהיא מעורבת עם חלב, ובניכר נחשב כמו סימן.

בפת"ש הביא שצ"צ כתב לאסור להוסיף ליין **חלב** כדי לעשותו צלול, דכמו שאסרו חז"ל ללוש עיסה בחלב, ה"ה שאסרו להוסיף ליין, חלב, שמא יבוא לטעות ולשתות את היין עם בשר, ומבואר מדבריו שהגזירה לא נאמרה רק בלחם אלא גם ביין, ולכאורה מדבריו היה נראה כדעת הט"ז שהאיסור כולל כל מיני אוללים.

ויש לדחות, דגזרו באוכל העיקרי שהוא לחם ובשתייה העיקרית אצל האדם, דתמיד אוללים אותו גם עם בשר וגם עם חלב, אבל שאר דברים שלא רגילים תמיד לאוכלם גם עם בשר וגם עם חלב אפשר שלא גזרו בהם.

העולה להלכה: הכרעת החו"ד שהגזירה של חז"ל הייתה רק בלחם ולא בשאר דברים, וכתבנו שברמ"א מבואר שהאיסור כולל בתוכו גם פת הבאה בכיסנים, ובבלינצס שלא קובעים עליו סעודה צ"ע האם נכלל בכלל הגזירה, וכן צ"ע בפסטה מוקרמת,

בשאלה הנ"ל לדעת החו"ד אין איסור להקפיא בצל חלבי, או בשרי, דלא גזרו בו, וכן מותר להוסיף חמאה לפירה תפ"א למרות שלא ניכר שמעורב בפירה חמאה, דלא גזרו אלא בלחם. **האם הגזירה נאמרה לאחר האפייה: לחם שנילוש ונאפה כשהם פרווה, ולאחר האפייה הוסיפו לו קרם חלבי, האם נכלל בכלל הגזירה, דהרי גם בו יש חשש של תקלה, או שהגזירה הייתה רק בשעת לישה ולא לאחר מכן?**

תשובה: בשו"ע בסימן צ"א ס"ג צריך ליזהר שלא יגע בשר בלחם, שאם יגע בו בשר, אסור לאוכלו עם גבינה. וכן יזהר שלא יגע בו גבינה, שאם יגע בו, אסור לאכול עם בשר עכ"ל. והקשה הפמ"ג (סימן צ"א שפ"ד ד) דמשמע מהמחבר צריך ליזהר שלא יגע בשר בלחם, שאם יגע בשר בלחם יהיה אסור לאוכלו עם גבינה, אבל עם בשר מותר לאוכלו, והרי בסימן צ"ז כתב המחבר **שלחם שלשו אותו עם מין אחד אסור לאוכלו עם המין ההופכי**, וה"ה כאן יש לאסור וכתב הפמ"ג וצ"ע.

ומבואר מקושית הפמ"ג שהיה פשוט לו שהגזירה שלא ללוש עם חלב אינה דווקא בזמן הלישה, אלא אפילו לאחר אפייה, ולכן לחם שנגע בו בשר, או חלב, אחרי האפייה, ואין לו היכר נכלל בכלל גזירת חז"ל ונאסר הלחם.

כתב המחבר תנור שטחו באייה, אין אופין בו פת עד שייסקו מבפנים עד שיתלבן, וכתב החו"ד ס"ק ו' שאף אם יש שישים בלחם כנגד השומן הלחם אסור, דשמא השומן נסרך במקום אחד, והוסיף החו"ד וכן **הדין בנפל חלב על פת מרובה, אפילו חלב צונן, דבדבר האפוי ויש בו בקעים בפת אסור אפילו בצונן**, כמבואר בסוף סימן צ"א סעיף ז' עכ"ל.

ומבואר בדבריו כדעת הפמ"ג שפת אפוייה שנפל עליה חלב נכללת בכלל הגזירה ואסור לאוכלה אפילו צונן בהגהות זר דהב על האיסור והיתר ס"ק ו' כתב וז"ל שאם נשפך חלב על פת אפוייה, או רוטב של בשר נשפך על פת, **"לא נמצא בגמרא ובפוסקים ראשונים לאיסור"**, רק שבספר חוות דעת החמיר בזה, ולענ"ד אפשר למצוא תקנה למשוח אותם היטב בחמאה או בשומן עכ"ל.

בבינת אדם (נא ע) כתב לחדש שאף שלא פוסקים כזקנו של הפלתי (הובא דבריו בפתחי תשובה) ולא מועיל היכר לאחר אפייה, בפת שנאסרה לאחר האפייה מועיל היכר, דהקנס להופכו כנבילה לא נאמר אלא בלישה, והאיסור בפת לאחר האפייה הוא חשש מכשול, ואין חשש מכשול במקום שנוי והיכר

בורקס ומיני מאפה ממולאים, האם יש לגזור בהם גזירת פת שנילושה בחלב.

מסתבר לומר שגזירת חז"ל נאמרה על לחם, שכאשר ניגש לאוכלו לא מתעורר לגביו שאלה האם הלחם חלבי, או בשרי, דידוע לכולם שלחם הוא פרווה, ולכן לחם שנהפך לחלבי או לבשרי יש בו חשש מכשול דינו רגיל לשאול ומתוך כל יבוא להיכשל.

אבל בורקס ומיני מאפה ממולאים, ידוע שקיים מילוי חלבי, ומילוי בשרי, ומילוי פרווה. וממילא רגיל לשאול במה הוא ממולא ולא יבוא לידי מכשול.

וכן מסתבר טובא שלא מצאנו שאסרו להכין סנדוויץ' עם גבינה ליותר מיום אחד, ובהכרח שהיות ורגילים לשאול באיזה ממרח מרחו את הלחם אין בו את גזירת חז"ל.

אלא שיש לעיין מדבריו הדרכי משה ס"ק א' שכתב וז"ל וכן נוהגין לעשות פת מרובה עם חלב אם נשתנו צורתן משאר פת וכן פלאד"ן או פשטיד"א מאחר שניכר בהן הבשר או החלב אין צריכין היכר יותר עכ"ל.

ומבואר שהוצרך להתיר פשטיד"א רק בגלל שניכר מבחוץ החלב או הבשר, ולא כתב להתיר גם בלא ניכר דהרגילות שקיים בפשטיד"א מילוי חלבי ומילוי בשרי, ולא יבוא לידי מכשול דקודם האכילה יברר באיזה מילוי ממולא הפשטיד"א שפניו וצ"ע למעשה.

חלה שחימומו אותה על סיר שיש בו בשר, האם נכללת בכלל הגזירה?

לדעת החוות דעת (הובא לעיל) שגזירת חז"ל נאמרה גם בלחם שנאסר לאחר האפייה, חלה שחימומו אותה על קדירה בשרית, הכדי קליפה שלה נהפך לבשרי (ואף אם אין רוטב בין החלה לקדירה, נהפכת החלה לבשרית דמכילי לאוכל אין צריך רוטב, ונאסרת כדי קליפה כמבואר בש"ק ק"כ"ג) אלא שהוא נ"ט בר נ"ט, אלא שלדעת החו"ד נ"ט בשעת בישול נחשב כטעם ראשון, וגם לחולקים על החוות דעת נ"ט בר נ"ט אסור לכתחילה וא"כ יש לאסור להניח את החלה על הסיר דיש חשש מכשול שיתכן שישתמש בשאריות של החלה לחלב, ונמצא עובר על נ"ט בר נ"ט לכתחילה.

העולה להלכה אסור להניח על פטיה חלה שידוע לנו שלא תאכל באותו יום, אלא שיש מקום לדון שכיון שנאסרת החלב רק כדי קליפה נחשב כדבר מועט, וצ"ע דבייחס לחשש מכשול גם אם נאסרה רק כדי קליפה קיים חשש מכשול.

עיסה שלשו בחלב ואפו בתבנית "האם התבנית נאסרת"? והאם עיסה שלשו אותה בחלב, אוסרת כל אוכל שנוגעה בה?

הנה לשונן של החו"ד שעיסה שנילושה בחלב נעשית "נבילה" (ולכן כתב שלא מהני שנוי לאחר האפייה דהעיסה כבר נעשית נבילה, ודלא כפילתי בשם זקנו), ובפשוטות כיון שנעשית נבילה יש לאסור את התבנית שנאפית בו, ואין לומר שבקנס לא התחדש איסור על החפץ, דדעת הרשב"א שאיסור מעשה שבת אסור גם את הקדירה, וה"ה הוא הטעם שיש לאסור גם בעיסה שלשו בחלב את התבנית שנאפית בו עיסה חלבית או בשרית.

ושמעתי הגאון רבי מנדל לובין שליט"א לדון שלא לאסור את הכלי, דהנה האיסור אינו נמצא בעיסה אלא בחלב שבלוע בעיסה, ולו יצויר שיוציא את החלב שבלוע בעיסה אין בעיסה איסור, ומעתה נמצא שבעיסה בלוע האיסור וכיון שאין בלוע יוצא ללא רוטב לא נפלט כלל טעם של איסור לתוך הכלי. דלפי הכלי הטעם של העיסה לבד אינו סיבה לאיסור כל עוד שנשחט ממנו החלב, ונמצא לדבריו שמה שכתבו הפוסקים שדין העיסה כנבילה הונוה בזה שדין העיסה כנבילה חממת זה שבלוע בו איסור אבל אינה נחשבת כנבילה להיחשב גוף האיסור שנפלט ללא רוטב.